

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

» telefón/fax: 055 – 68 06 180 » mobil: 0908 69 55 31
» www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
» IČO: 37 86 72 70 » bankove spojenie: 5519629/5200

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 21.12.2016

Súd v prípade segregácie rómskych detí v škole v Starej Ľubovni rozhodol v rozpore s medzinárodným právom

Okresný súd doručil mimovládnej organizácii Poradňa pre občianske a ľudské práva (Poradňa) rozsudok v konaní o antidiskriminačnej žalobe, ktorú podala proti štátu, zastúpenom Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Mestu Stará Ľubovňa za segregáciu rómskych detí na základnej škole v lokalite Stará Ľubovňa – Podsadek. Súd žalobu zamietol na pojednávaní dňa 6.10.2016 a v doručenom písomnom rozsudku svoje rozhodnutie bližšie odôvodnil. Rozhodnutie nie je právoplatné a Poradňa sa proti nemu dňa 20.12.2016 odvolala.

Okresný súd žalobu zamietol s odôvodnením, že v základnej škole nedochádza k segregácii v zmysle antidiskriminačného zákona, keďže žiaci sa v uvedenej škole vzdelávajú z dôvodu ich trvalého pobytu v danom školskom obvode a nie z dôvodu ich etnickej príslušnosti. Podľa súdu, žalobca v konaní neuviedol žiaden dôkaz, ktorým by preukázal, že sa so žiakmi na základnej škole zaobchádza menej priaznivo ako so žiakmi na iných školách, že žiaci sú znevýhodňovaní. Záverom súd konštatoval, že žalobca v spore nepreukázal, že vzdelávanie rómskych žiakov v tejto škole sa uskutočňuje z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku.

Podľa súdu ďalej žalobca nedefinoval, aké preventívne opatrenia by mali žalovaní na odstránenie diskriminácie urobiť možno aj preto, že žiadne preventívne opatrenia, ktoré by mohli v zmysle zákona patriť do kompetencie žalovaných nie sú spôsobilé ovplyvniť etnické zloženie obyvateľov danej lokality a preto etnickú rôznorodosť školy nemožno garantovať ani ovplyvniť direktívnym zásahom štátu.

Rozsudok okresného súdu, ktorým súd žalobu zamietol, má podľa Poradne hneď niekoľko významných nedostatkov, ktoré zakladajú jeho nesúlad s medzinárodným, ale aj vnútroštátnym právom. Okresnému súdu preto v podanom odvolaní vytkla nielen nesprávny postup v konaní, ale aj nesprávnu aplikáciu ustanovení antidiskriminačného zákona.

Poradňa podala žalobu na Okresný súd Bratislava III v apríli 2015 ako tzv. verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona. V súdnom konaní namietala, že samospráva a zodpovedné štátne orgány, vrátane ministerstva školstva, neprijímaním dostatočných opatrení na ochranu pred diskrimináciou a opatrení na odstránenie segregácie rómskych detí v základnej škole porušujú domáce a medzinárodné právne predpisy na ochranu pred diskrimináciou. Namiesto prijatia opatrení na ochranu pred diskrimináciou rozšírili kapacity školy, ktorú dlhodobo navštevujú len sociálne znevýhodnené rómske deti, vybudovaním modulovej prístavby otvorenej v minulom školskom roku. Toto opatrenie považovala Poradňa za nesystémové a podľa nej segregáciu rómskych detí na danej škole len udržiava. Poradňa v konaní namietala, že vzdelávanie v etnicky segregovanej škole nedokáže zabezpečiť rómskym deťom rovné vzdelávacie šance a navrhovala ich integráciu na školách spolu s ostatnými deťmi v meste.

Stanislava Liptáková, advokátka spolupracujúca s Poradňou, k doručenému rozsudku súdu uviedla:

„Rozhodnutie súdu má podľa môjho názoru vážne nedostatky, na ktoré v sme v podanom odvolaní poukázali. Predovšetkým je podľa môjho názoru v rozpore s medzinárodným právom aj v rozpore s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu z tejto oblasti a s obsahom konania Európskej komisie proti Slovensku. Zákonná povinnosť štátnych orgánov zabezpečiť rovný prístup k vzdelaniu pre každé dieťa a povinnosť predchádzať segregácii, je totiž zvnútornená prakticky v každom právnom predpise na ochranu pred diskrimináciou.

Súd navyše podľa mňa nesprávne aplikoval platnú antidiskriminačnú legislatívu, keď vyžadoval od Poradne ako žalobcu, aby preukazoval veci, ktoré z povahy veci preukazovať nemá a mala ich dokazovať žalovaná strana. Uvedenú prax súdov Slovensku dlhodobo vytýkajú rôzne medzinárodné organizácie.“ dodáva Liptáková.

Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne, k rozsudku poznamenal:

"Z rozhodnutia sa zdá, že súd chápe segregáciu vo vzdelávaní prinajlepšom ako nútené oddeľovanie detí, ktoré sa môže udiť rozhodnutím školy, ako to bolo v známom prípade v Šarišských Michaľanoch. Segregácia vo vzdelávaní je však jav, ktorý môže jednoducho vzniknúť v dôsledku dlhodobej nečinnosti štátu a samospráv v oblasti odstraňovania diskriminácie a podpory inklúzie príslušníkov znevýhodnenej menšiny."

"Súd akoby vo všeobecnosti povedal, že sociálne vylúčenie mnohých rómskych detí a všetky jeho dôsledky na ne samotné aj spoločnosť sú vlastne súčasťou nejakého prirodzeného vývoja, ktorý nemôžeme ovplyvniť a štátne inštitúcie nie sú povinné prijímať opatrenia na odstraňovanie diskriminácie a podporu sociálnej inklúzie. S tým nie je možné súhlasiť."

"Faktom je, že volení predstavitelia zákonodarnej a výkonnej moci sa dlhodobo zdráhajú prijímať účinné systémové opatrenia na ochranu ľudských práv znevýhodnených menšín. Preto je veľmi dôležité, aby súdy v demokratickej spoločnosti prevzali svoj diel zodpovednosti a svojimi rozhodnutiami menšiny aktívne chránili. V tomto prípade sa tak žiaľ nestalo. Verím však, že odvolací súd toto rozhodnutie zvráti," dodáva Ivanco.

Celé znenie rozsudku v anonymizovanej podobe je dostupné tu:

<https://www.poradna-prava.sk/sk/dokumenty/rozhodnutie-okresneho-sudu-v-pripade-v-pripade-verejnej-zaloby-proti-segregacii-romskych-deti-na-skole-v-starej-lubovni/>

Kontakty:

Štefan Ivanco - programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva a zástupca žalujúcej strany: tel. č.: 0908 695 531; e-mail: antidiskriminacia@poradna-prava.sk.

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk.

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).